

ПРОГРАМ

за стицање звања

»ИНВЕСТИЦИОНИ МЕНАџЕР«

1. ЕКОНОМСКА АНАЛИЗА

А. Разумјевање базичних економских концепата – Основне поставке макро и микроекономије

- Понуда и тражња – детерминанте индивидуалне и тржишне понуде и тражње, тржишна равнотежа, анализа промена у равнотежи, како цене алоцирају ресурсе, еластичност тражње и понуде.
- Инфлација – дефлација
- Камата, каматне стопе и крива приноса
- Међународне финансије – девизно тржиште, детерминанте девизних курсева, платни биланс
- Основни економски индикатори (GDP, индикатори запослености, трговински дефицит, платни биланс)

Б. Разумјевање основних финансијских извјештаја

- Системи финансијског извјештајавања – Општи концепти и правила, IAS, GAAP
- Биланс стања
- Биланс успјеха
- Остали финансијски извјештаји
- Основи рачунарске анализе
- Основи ревизије

Ц. Основне квантитативне методе анализе инвестиција у финансијске инструменте

- Концепт временске вриједности новца
- Очекивани приноси
- Нето садашња вриједност
- Интерна стопа приноса
- Реални приноси
- Стопе приноса
- Укупан принос
- Принос по доспећу
- Распореди вероватноће и случајне променљиве
- Оцењивање на основу узорака
- Статистичко закључивање и тестирање хипотеза
- Анализа корелације и линеарна регресија
- Основи анализе временских серија

Д. Основи анализе ризика – дефинисање, врсте, утицаји на тржиште, мјерење

- Пословни ризик
- Тржишни ризик
- Ризик каматне стопе
- Инфлаторни ризик
- Регулаторни ризик
- Ризик ликвидности
- Остале врсте ризика
- Основне мере ризика – варијанса, стандардна девијација, АНОВА

ЛИТЕРАТУРА

- Paul A. Samuelson and William Nordhaus “*Економија*”, МАТЕ, Загреб, 2000 (Одговарајући дијелови)
- George E. Ruth, *Анализирање финансијских извјештаја*, Даиллу Пресс, Подогорица, 2006 (Одговарајући дијелови)
- Hannie van Greuning и Соња Брајовић Братановић, *Анализа и управљање банковним ризицима*, Свјетска банка и МАТЕ, Загреб, 2006 (Одговарајући дијелови)
- Хасан Ханић и Милан Шојић, *Финансијска статистика*, Београдска банкарска академија, Београд, 2006. (Одговарајући дијелови)

2. ПРАВО И ЕТИКА

А. Разумјевање базичних правних појмова

- Правно окружење и организација правног система
- Извори права
- Правне норме
- Уговори
- Својински односи и форме привредних организација

Б. Регулисање финансијских тржишта у свету и код нас

- Приступу регулацији и форме регулисања
- Регулација и регулаторни органи у развијеним земљама
- Правни прописи који регулишу финансијска тржишта у Републици Српској и БиХ
- Регулаторни органи
- Саморегулаторне организације
- Регулација области инвестиционог банкарства и инвестиционог саветовања

Ц. Разумјевање најважнијих законских прописа, подзаконских аката и друге регулативе

- Закон о облигационим односима
- Закон о предузећима
- Закон о тржишту хартија од вриједности
- Остали финансијски закони
- Подзаконска акта
- Остала регулатива

Д. Етика и етички стандарди

- Природа морала и етике у бизнису и финансијама
- Моралне норме
- Облици неетичког понашања
- Етички кодекси

Е. Професионални стандарди праксе

- Основне одговорности
- Односи и одговорности професије
- Односи и одговорности према послодавцу
- Односи и одговорности према клијентима и потенцијалним клијентима
- Компензације
- Фидуцијарне обавезе
- Конфликти интереса
- Инсајдерска трговина (трговина на бази поверљивих информација)
- Поверљивост података
- Ограничења у обављању саветодавних активности
- Персонално инвестирање

ЛИТЕРАТУРА

- Мирко Васиљевић, "Компанијско право", Правни факултет, Београд, 2005 (Одабрани дијелови)
- Живота Ристић "Етика и новац - Есеји", Београд, 2002. (Одговарајући дијелови)
- Džon Dramond i Bil Vein "Пословна етика", Слио, 2001. (Одговарајући дијелови)

3. АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА

А. Новац – готов новац, жирални новац, еквиваленти готовине

- Типови и карактеристике готовине и готовинских еквивалената
- Новчано тржиште и тржиште новца

Б. Анализа хартија од вриједности са фиксним приносом – инструменти дуга

- Карактеристике инструмената дуга
- Државне обвезнице
- Хипотекарне хартије од вриједности – хартије са залогом у некретнинама (*Mortgage Backed Securities – MBS*) и друге хартије са залогом активе
- Вредновање хартија од вриједности са залогом у хипотеци и других MBS
- Обвезнице предузећа
- Конвертибилне обвезнице
- Муниципалне обвезнице
- Дубоко дисконтоване обвезнице
- Распони (спредови) приноса
- Одређивање вриједности инструмената дуга
- Мере приноса, спот и форворд цена
- Мјерење каматног ризика (Приступ пуног вредновања, Дурација, Конвексност, цена базног поена)
- Временска структура и волатилност каматних стопа

Ц. Анализа акција и инструмената акцијског капитала

- Обичне акције
- Преференцијалне акције
- Конвертибилне преференцијалне акције
- Права и варанти
- Организација и функционисање тржишта акција (примарна, секундарна, врсте налога)
- Берзански индекси и финансијски репери
- Ризици акционарског капитала

Д. Анализа хартија од вриједности инвестиционих компанија

- Отворени фондови
- Затворени фондови
- Вредновање хартија од вриједности инвестиционих компанија
- Хеџ фондови и друге иновације у раду инвестиционих компанија

Е. Анализа финансијских деривата

- Деривативна тржишта и инструменти
- Форворди тржишта и инструменти
- Фјучерс тржишта
- Опције
- Свопови

ЛИТЕРАТУРА:

- Zvi Bodie, Alex Kane and Alan J. Marcus “Почела улагања ” МАТЕ, Загреб, 2006. (Одговарајући дијелови)
- Дејан Ерић “Финансијска тржишта и инструменти ”, Чигоја штампа, Београд, 2003. (Одговарајући дијелови)

4. ИНВЕСТИЦИОНЕ СТРАТЕГИЈЕ И ПОРТФОЛИО МЕНАѢМЕНТ

А. Одређивање и анализа финансијског профила клијената и развој одговарајућих инвестиционих политика и стратегија

- Врсте и карактеристике клијената
- Финансијски циљеви и ограничења
- Текући финансијски статус
- Потребе клијената
- Текуће инвестиције и стратегије
- Временски хоризонт инвестирања
- Толеранција према ризику
- Изјава о инвестиционој политици
- Трансфер богатства, планирање поседа и лични трастови

Б. Разумјевање стратегија управљања портфолиом – стилови и технике

- Стратегијска и тактичка алокација
- Активне – пасивне стратегије
- Полуактивне стратегије
- Раст
- Индексирани портфолио
- Диверсификација
- Стратегије са акцијама
- Стратегије са инструментима дуга
- Стратегије са некретнинама и алтернативне инвестиционе стратегије
- Управљање портфолима индивидуалних инвеститора
- Управљање портфолима институционалних инвеститора

Ц. Порески аспекти инвестиционих одлука

- Опорезивање грађана
- Опорезивање корпорација
- Опорезивање некретнина, поклона, итд.

Д. Анализа планова пензионог осигурања и инвестиција осигуравајућих компанија

- Дефинисани планови
- Изјава о инвестиционој политици
- Осигуравајуће компаније

Е. Дефинисање фундаменталних услуга и концепата трговања хартијама од вриједности

- Промптни и термински послови
- Услуге брокера-дилера, маркет-мејкера и специјалиста
- Врсте налога
- Провизије, распони, маркирање

Ф. Израчунавање перформанси

- Укупан принос
- Мере приноса (аритметичка, геометријска, временски пондерисана, новчано пондерисана)
- Текући принос
- Мере прилагођене за ризик (Sharpe index, Treynor index, Jensenova alfa)
- Избор бенчмарка
- Придавање перформанси
- Историјска поређења
- Глобално инвестирање и презентација резултата перформанси (Global Investment Performance Standards - GIPS)

Г. Теорије тржишта капитала

- Оптимални портфолији
- Портфолио теорија Харија Марковица
- Минимална варијансна граница за већи број актива
- Нестабилности у минимум варијансној граници
- Диверсификација и величина портфолија
- Безризична актива и однос између приноса и ризика
- Модели вредновања активе
- Линија алокације капитала
- Модел вредновања капиталне активе (CAPM)
- Процјене на бази историјских средњих вриједности, варијанси и коваријанси
- Тржишни модел
- Теорија арбитражног вредновања (APT) и факторски модел
- Вишефакторски модели
- Хипотеза о ефикасности тржишта

Х. Алокација активе и конструкција портфолија

- Одређивање микса активе
- Процена могућности
- Избор класе активе
- Инпути за конструкцију портфолија
- Питања диверсификације и имплементације
- Мониторинг портфолија
- Ребалансирање

ЛИТЕРАТУРА

- Zvi Bodie, Alex Kane and Alan J. Marcus “Почела улагања” МАТЕ, Загреб, 2006. (Одговарајући дијелови)
- Саша Поповић “Портфолио анализа”, Подгорица, 2000. (Одговарајући дијелови)
- Frederic S. Mishkin «Монетарна економија, банкарство и финансијска тржишта», Дата Статус и Београдска Банкарска Академија, Београд, 2006. (Одговарајући дијелови)
- Бранко Васиљевић, „Основи финансијског тржишта“

5. АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

А. Оквир финансијског извјештавања

- Потребна анализа финансијских извјештаја
- Систем финансијског извјештавања
- Међународни рачуноводствени стандарди (IAS)
- Опште прихваћени рачуноводствени принципи (GAAP)
- Захтјеви надлежних органа за јавним објављивањем финансијских извјештаја
- Извори финансијских информација
- Улога ревизора

Б. Анализа најзначајнијих финансијских извјештаја

- Анализа биланса стања
- Анализа биланса успеха
- Анализа биланса готовинског тока
- Анализа биланса акционарског капитала

Ц. Рацио анализа

- Анализа активности и стопа обрта
- Анализа ликвидности
- Анализа дугорочних дуговања
- Анализа профитабилности
- Оперативни и финансијски левериџ
- Анализа укупних перформанси фирме
- Анализа економских карактеристика и стратегије
- Приход по акцији (EPS)
- Рацио исплате
- Остали рацији везани за вриједност власника
- Интегрисана рацио анализа

Д. Анализа утицаја пореза на финансијске резултате

Ф. Анализа лизинга и ванбилансних позиција

Г. Анализа пензионих планова

Х. Анализа међународних активности

ЛИТЕРАТУРА

- George E. Ruth, *Анализирање финансијских извјештаја*, Dailly Press, Подогорица, 2006 (Одговарајући дијелови)
- Душан Милојевић *“Анализа финансијских извјештаја”* Београдска Банкарска Академија, Београд, 2006.

6. КОРПОРАТИВНЕ ФИНАНСИЈЕ

А. Основе корпоративних финансија

- Процес доношења финансијских одлука
- Форме пословног организовања
- Корпоративно управљање
- Концепт креирања вриједности за власнике

Б. Управљање краткорочном активом и пасивом

- Анализа средстава, тогова новца и финансијско планирање
- Управљање обртним капиталом
- Управљање готовином и утрживим хартијама од вриједности
- Управљање потраживањима од купаца и залихама
- Краткорочно финансирање

Ц. Анализа структуре капитала

- Приступ поимању структуре капитала
- Трошкови капитала
- Избор адекватног облика финансирања
- Дугорочни дуг и инструменти дуга

Д. Одлуке о инвестирању капитала

- Инвестиционо одлучивање
- Методе за оцену економске ефективности инвестирања

Е. Анализа мерцера, аквизиција и настајање нових пословних комбинација (М&А)

- Правне форме настајања нових пословних комбинација и утицај на вриједност власника
- Подела и врсте М&А
- Процес М&А
- Финансијска анализа у М&А

ЛИТЕРАТУРА

- James C. Van Horne и John M. Wachowicz Jr. „Основи финансијског менаџмента“, Дата статус, Београд, 2007. (Одговарајући дијелови)
- Brealey, Myers, Marcus “Принципи корпоративних финансија”, МАТЕ, Загреб, 2007. (Одговарајући дијелови)
- Милорад Иванишевић, „Пословне финансије“

Законска и подзаконска регулатива:

1. [Закон о тржишту хартија од вриједности](#) (Службени гласник РС, бр. 92/06 од 22.09.2006.)
 - [Правилник о условима и поступку емисије хартија од вриједности](#) (СГ РС, бр. 29/07 од 18.04.2007.)
 - [Правилник о регистру емитената хартија од вриједности код Комисије за хартије од вриједности Републике Српске](#) (СГ РС, бр. 29/07 од 18.04.2007.)
 - [Правилник о извјештавању и објављивању информација од стране емитената хартија од вриједности који су предмет јавне понуде](#) (СГ РС, бр. 29/07 од 18.04.2007.)
 - [Правилник о условима и поступку издавања дозволе берзанском посреднику за обављање послова са ХОВ](#) (СГ РС, бр. 119/06 од 08.12.2006.)
 - [Правилник о допунама правилника о условима и поступку издавања дозволе берзанском посреднику за обављање послова са хов](#) (СГ РС, бр. 26/07 од 05.04.2007.)
 - [Правилник о условима и поступку стицања звања и добијања дозволе за обављање послова брокера, инв. савјетника и инв. менаџера](#) (СГ РС, бр. 119/06 од 08.12.2006.)
 - [Правилник о трговању хартијама од вриједности](#) (СГ РС, бр. 11/07 од 20.02.2007.)
 - [Правилник о пословању берзанских посредника](#) (СГ РС, бр. 26/07 од 05.04.2007.)
 - [Правилник о обављању кастоди послова](#) (СГ РС, бр. _____ од 23.03.2007.)
 - [Правилник о адекватности капитала, изложености ризику, посебним резервама и ликвидности брокерск](#) (СГ РС, бр. _____ од 30.03.2007.)
 - [Правилник о извјештавању и објављивању информација о пословању са хартијама од вриједности](#) (СГ РС, бр. 10/07 од 15.02.2007.)
 - [Правилник о надзору над учесницима на тржишту хартија од вриједности](#) (СГ РС, бр. _____ од 09.02.2007.)
2. [Закон о инвестиционим фондовима](#) (СГ РС, бр. 92/06 од 22.09.2006.)
 - [Правилник о садржају захтјева за издавање дозволе за пословање друштва за управљање ИФ-овима и док. који се прилажу уз захтјев](#) (СГ РС, бр. 107/06 од 08.11.2006.)
 - [Правилник о условима за обављање послова чланова управе друштва за управљање ИФ-овима](#) (СГ РС, бр. 107/06 од 08.11.2006.)
 - [Правилник о промоцији инвестиционих фондова са јавном понудом](#) (СГ РС, бр. 107/06 од 08.11.2006.)
 - [Правилник о садржају и начину вођења регистра фондова](#) (СГ РС, бр. 107/06 од 08.11.2006.)
3. [Закон о ПИФ-овима и друштвима за управљање приватизационим фондовима](#) (СГ РС, бр. 67/05 од 15.06.2000.)
 - [Правилник о условима и поступку за оснивање приватизационих инвестиционих фондова и друштава за управљање приватизационим инвест](#) (СГ РС, бр. 39/02 од 01.07.2002.)
 - [Правилник о депозитарима приватизационих инвестиционих фондова](#) (СГ РС, бр. 105/05 од 25.11.2005.)
 - [Правилник о допуни Правилника о депозитарима приватизационих инвестиционих фондова](#) (СГ РС, бр. 119/06 од 08.12.2006.)
 - [Правилник о методологији за утврђивање нето вриј. имовине приватизационог инвестиционог фонда и обрачуну провизије за управљање](#) (СГ РС, бр. 36/05 од 07.04.2005.)
4. [Закон о преузимању акционарских друштава](#) (СГРС, бр. 64-П/02 од 14.10.2002.)
5. [Закон о предузећима](#) (СГ РС, бр. 97/04 од 15.07.1998.)
6. [Закон о банкама Републике Српске](#) (СГ РС, бр. 44/03 од 14.06.2003.)
7. [Стандарди управљања акционарским друштвима](#) (СГ РС, бр. 3/06 од 19.01.2006.)

Фонд часова и предавачи

Предмет	Садржај	Фонд часова	Предавачи
Економска анализа	A. Разумјевање базичних економских концепата – Основне поставке макро и микроекономије	4	др Здравко Тодоровић др Хасан Ханић др Душан Милојевић др Периша Ивановић др Милан Шојић
	B. Разумјевање основних финансијских извјештаја	4	
	Ц. Основне квантитативне методе за анализу инвестиција у финансијске инструменте	8	
	Д. Основи анализе ризика – дефинисање, врсте, утицаји на тржиште, мјерење	4	
	Укупно	20	
Право и етика	A. Разумјевање базичних правних појмова	2	др Новак Кондић др Радомир Божић др Предраг Дедеић др Небојша Јовановић др Дејан Ерић мр Сњежана Рудић
	B. Регулисање финансијских тржишта у свету и код нас	4	
	Ц. Разумјевање најважнијих законских прописа, подзаконских аката и друге регулативе	4	
	Д. Етика и етички стандарди	2	
	Е. Професионални стандарди праксе	4	
	Укупно	16	
Анализа финансиских инструмената	A. Новац – готов, жирални, еквиваленти готовине	2	др Дејан Ерић др Бранко Васиљевић др Бошко Живковић др Радомир Божић
	B. Анализа хартија од вриједности са фиксним приносом – инструменти дуга	6	
	Ц. Анализа акција и инструмената акцијског капитала	6	
	Д. Анализа хартија од вриједности инвестиционих компанија	2	
	Е. Анализа финансијских деривата	4	
	Укупно	20	
Инвестиционе стратегије и портфолио менаџмент	A. Одређивање и анализа финансијског профила клијената и развој одговарајућих инвестиционих политика и стратегија	2	др Данијел Цвјетићанин др Саша Поповић др Бошко Живковић др Бранко Васиљевић
	B. Разумјевање стратегија управљања портфолиом – стилови и технике	6	
	Ц. Порески аспекти инвестиционих одлука	1	
	Д. Анализа планова пензионог осигурања и инвестиција осигуравајућих компанија	1	
	Е. Дефинисање фундаменталних услуга и концепата трговања хартијама од вриједности	2	
	Ф. Израчунавање перформанси	4	
	Г Теорије тржишта капитала	6	
	Х. Аlokација активе и конструкција портфолиа	2	
	Укупно	24	
Анализа финансијских извјештаја	A. Оквир финансијског извјештајања	4	др Новак Кондић др Душко Шњегота др Милорад Иванишевић др Душан Милојевић др Зорица Васиљевић
	B. Најзначајнијих финансијски извјештаји	8	
	Ц. Рацио анализа	4	
	Д. Анализа утицаја пореза на финансијске резултате	1	
	Е. Анализа лизинга и ванбилансних позиција	1	
	Ф. Анализа пензионих фондова	1	
	Г. Анализа међународних активности	1	
	Укупно	20	
Корпоративне финансије	A. Основе корпоративних финансија	2	др Милорад Иванишевић др Дејан Ерић др Божо Драшковић
	B. Управљање краткорочном активном и пасивом	6	
	Ц. Анализа структуре капитала	6	
	Д. Одлуке о инвестирању капитала	4	
	Е. Анализа мерцера, аквизиције и настајање нових пословних комбинација	2	
	Укупно	20	